

Напрямок: Соціальна відповідальність бізнесу як складова сталого розвитку

*Малиновська О.Я., к.е.н.,
доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту
Львівського національного університету імені Івана Франка, м.Львів
Вовк В.В., студентка
Львівського національного університету імені Івана Франка, м.Львів*

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Соціальну відповідальність бізнесу необхідно розглядати в трьох напрямках. А саме: 1) соціальною відповідальністю бізнесу – це, насамперед, відповідальне ставлення компанії до товару чи послуги, які вона надає, до споживачів, працівників чи партнерів; 2) соціальна відповідальність – це активна позиція бізнесу щодо взаємодії з суспільством, щодо вирішення гострих соціальних проблем; 3) соціальною відповідальністю також вважають концепцію, яка мотивує компанію враховувати інтереси суспільства, враховуючи вплив діяльності компанії на споживачів, працівників, громади та довкілля в усіх аспектах своєї діяльності.

А отже, основним завданням соціальної відповідальності бізнесу полягає в сприянні сталого розвитку України, врахуванні очікувань зацікавлених сторін, інтегрованій діяльності підприємства, діє на основі чинного законодавства та міжнародних норм. Серед переваг запровадження соціальної відповідальності бізнесу на підприємстві є: 1) збільшення ефективності виробництва та запровадження на підприємстві технологічних, санітарних та екологічних норм; 2) підвищення продуктивності та мотивації праці на підприємстві; 3) психологічні фактори мотивації, турбота про працівників обертаються формуванням стабільного соціально-психологічного клімату в організації, що сприяє ефективності праці; 4) завдяки підвищенню репутації компанії, зменшується ризик втрат на ринку, покращується доступ до нових. На сучасному етапі управління підприємством в сфері соціальної відповідальності тісно пов'язане з формуванням довгострокової стратегії розвитку підприємства, яка визначає ціннісні орієнтири підприємства, пріоритети та цілі на різні періоди розвитку. Покращення управління допомагає поліпшити доступ до капіталу, підвищити доходи та забезпечити зростання продуктивності роботи компанії. А інвестиції технологій, які безпечні для екології, в майбутньому сприяють зростанню доходів.

Останнім часом у світі отримало розповсюдження так зване „етичне інвестування”, яке передбачає, що вибір партнерів для співробітництва значною мірою обумовлений етичними мотивами. Наприклад, інвестор не бажає пов'язувати свою діяльність з компаніями, які характеризуються недобросовісною діловою практикою, завдають шкоди суспільству чи пропонуючи неякісну або соціально шкідливу продукцію, негативно впливають на навколишнє середовище, займаються сумнівною діяльністю. З іншого боку, інвестори спроможні вибирати в партнери компанії, які займаються розв'язанням суспільних проблем та розробляють етичні стратегії розвитку бізнесу.

Соціальна відповідальність бізнесу може сприяти певним конкурентним перевагам даного підприємства в галузі. У цьому випадку підприємства застосовують аналіз в даному напрямку щодо інших підприємств, в тому числі конкурентів. До суперечливих ознак соціалізації бізнесу на території України можна віднести: 1) простежується тенденція до поступової концентрації власності; 2) хоч після проведення приватизації значна частина власності опинилася у володіння працівників підприємств, реальні механізми участі трудового колективу в управлінні підприємством не були сформовані; 3) спостерігається поєднання функцій топ-менеджменту та власників, що стало можливим після переходу акцій, які були розподілені між працівниками, до керівників підприємств; 4) з-поміж усіх зацікавлених сторін підприємці найбільш активно готові узгоджувати інтереси з представниками владних інститутів.

Структура соціальної відповідальності бізнесу, з огляду на її об'єкт, складається з кількох рівнів: відповідальність перед споживачем, відповідальність перед підлеглими, відповідальність перед суспільством, країною, відповідальність перед акціонерами чи компаньйонами. До головних заходів соціалізації бізнесу належать: забезпечення трудових прав персоналу, створення умов для колективного представництва інтересів і ведення колективних переговорів; дотримання прав людини на робочому місці; забезпечення навчання, розвитку персоналу та кар'єрного росту; підвищення заробітної плати, виплата премій і компенсацій, упровадження принципів чесного ведення бізнесу, соціально й екологічно збалансована торгівля, прозорість діяльності та звітність перед акціонерами, дотримання прав акціонерів, забезпечення дивідендів; управління ризиками і змінами; - соціальні інвестиції, соціально відповідальний маркетинг та інше.

Отже, в сучасних умовах, враховуючи глобалізацію та конкурентну боротьбу, все більше підприємств приділяють увагу питанню соціальної відповідальності бізнесу та ідей сталого розвитку. Однак, в Україні бізнес поки що не має чіткого усвідомлення важливості запровадження соціальної відповідальності та недостатньо проінформований про її переваги та користь, які можна отримати в умовах сучасного інформаційного суспільства. До напрямів майбутньої діяльності в сфері соціальної відповідальності бізнесу України відносять такі ідеї як формування в суспільстві розуміння значущості соціальної відповідальності для розвитку держави та конкурентоспроможності підприємств, впровадження та сприяння роботі соціальних проєктів в довгостроковому плануванні, стимулювати

зацікавленість бізнес-структур в соціальних програмах та створення відповідної законодавчої бази для забезпечення розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні.